

מסכת ביצה פרק ד'

משנה א'

האם מותר לטלטל מרשות לרשות ביו"ט? לפי ב"ש רק לצורך אוכל נפש, ולפי ב"ה לכל צורך. **האם מותר להעביר ד' אמות ברשות הרבים ביו"ט?** מותר כמו הוצאה מרשות לרשות. **האם מותר להוציא מחוץ לתחום ביו"ט?** אסור, דיני תחומין כמו בשבת.

מי שמביא כדי יין לצורך סעודת יו"ט, האם יכול לטלטל כדרכו? חכמים אסרו עליו להביא בסל ובקופה כיון שזה דרך יום חול, אלא יביא ביד על כתיפו או לפניו. **מה פירוש סל וקופה?** סל או קופסה.
מי שמביא תבן להאכיל בהמתו או להדליק אש, כיצד יביאנו? בקופה בידו, אבל לא תלוי על כתיפו בסל לאחוריו כיון שזה דרך חול.

אם נגמר הערימה של התבן ורוצה להתחיל לקחת מהערימה החדשה האם מותר? מתחילין בערימת התבן, אפילו שאינם מוכנים. **האם מותר גם להתחיל לקחת להסקה מערימת עצים שעומדת במוקצה?** כיון שהעצים עומדים לבניין הרי הם מוקצה מחמת חסרון כיס ואסור לקחת אלא אם כן החליט מערב יו"ט שהעצים להסקה, שהתנא במשנה זו סובר שאמנם אין דין מוקצה אך יש מוקצה מחמת חסרון כיס. **מה הכוונה מוקצה?** שטח מאחורי הבית שבו שומרים דברים שאינו רוצה להשתמש בהם ולכן אינם מוכנים (כמו מחסן).

משנה ב'

איזה איסור עובר המביא עצים מהסוכה להבעיר אש? סותר, שמפרק את הסוכה. **מהיכן מותר לקחת?** מהסמוך לסוכה, אף אם נשען עליה.

עצים המפוזרים בשדה, מה דינם? מוקצה, כיון שאין דעתו עליהם מערב יו"ט שכולם יכולים לקחת. **איזה עצים מותר?** רק עצים שאסף כבר מעיו"ט מותר לקחתם ביו"ט. **ומה הדין עצים המפוזרים בקרפף?** נחשבים כמוכנים להיסק, כיון שהקרפף משמש כמחסן וכל מה שבתוכו מוכן לכל צרכיו.
איזהו קרפף? לפי רבי יהודה צריך שני תנאים: א. סמוך לעיר. ב. שהמקום שמור ע"י מנעול עם מפתח. לפי רבי יוסי מספיק תנאי אחד או שסמוך לעיר עד אלפיים אמה או שנעול עם מפתח.

משנה ג'

האם מותר לבקע עצים להיסק מקורות העומדים לבניין? אסור כיון שהם מוקצה מחמת חסרון כיס. **ומה הדין בקורה שנשברה ביו"ט?** גם ממנה אסור כיון שלא היתה מוכנה להיסק מערב יו"ט, ומה שמוקצה לבין השמשות - נחשב למוקצה למשך כל היום. **האם מותר לבקע קורה שנשברה מערב יו"ט?** מותר לבקע רק בשינוי ע"י קופיץ (סכין קצבים), אבל לא בכלים שדרכם בכך - קרדום מגירה ומגל כיון שהם עובדין דחול, ונראה כהולך לעשות מלאכה.

בית שבנוי מלבנים שאינם מודבקים זה לזה בטיט, האם יש איסור לפרקו ביו"ט כדי להוציא פירות מתוכו? לת"ק - אסור, ולר"מ מותר לכתחילה שאין זה נחשב לכותל. **לפי ת"ק האם מותר לאכול מהפירות אם הבית התפרק לבד ביו"ט?** מותר, ואינם מוקצה כיון שזה איסור דרבנן, ובאיסור דרבנן לא אומרים את הכלל: מתוך שהוקצה בבין השמשות - הוקצה לכל היום.

משנה ד'

איזה שלושה דברים אסורים במשנה מפני שעושה כלי? א. פתיחת נר - עשיית צורת נר בתוך חימר רך ע"י תחיבת אגרוף. ב. עשיית פחמים - כיבוי אש כדי לעשות פחמים לצורפי זהב. ג. חיתוך פתילה לשניים, ובכך הפתילות ראויות לשימוש. האם יש צורה שמותר לחתוך פתילה לשניים? לפי רבי יהודה אם מניח את שני הקצוות בשני נירות מותר להדליק באמצע ולחתוך ע"י האש כיון שנראה שעושה כך כדי להדליק את הפתילה ולא כדי לחותכה.

משנה ה'

מה עושה אדם הרוצה לצלות דג בלי שיישרף? או שמניח אותו על גבי חתיכת חרס, או שעוטף אותו בנייר ספוג בשמן. האם מותר לשבור חרס או לחתוך נייר לצורך זה ביו"ט? אסור כיון שזה עושה כלי. אדם הרוצה לבשל בתוך התנור אבל יש שם טיח שנפל על רצפת התנור מה אסור לעשות? אסור לגרוף את הטיח שע"י מתקן את התנור, אבל מותר ליישר את האפר כדי שהרצפה תהיה ישרה. מה פירוש מקיפין שתי חביות? שמקרבים שתי חביות אחת לשנייה ומדליקים אש ביניהם ומניחים מעליהם סיר לבישול. ולמה אין עושין כן ביו"ט? שנראה כבונה. האם מותר להזיז חתיכת עץ כדי להניח עליו סיר או לעצור את הדלת מלהיסגר? אסור, כיון שחכמים סוברים שעצים מיטלטלים ביו"ט אך ורק לצורך הסקה ולא לשום צורך אחר שסתם עצים מיועדים להסקה. האם מותר להנהיג את הבהמה במקל ביו"ט? לחכמים אסור כיון שנראה כהולך למוכרו בשוק, ולא בגלל שהמקל מוקצה שהרי הכינו לכך.

משנה ו'

בכמה דברים חולקים רבי אליעזר וחכמים במשנה זו? שני דברים: א. ר"א סובר שעצים מיטלטלים ביו"ט לכל צורך ולא רק להיסק, וחכמים סוברים שמטלטלים רק להיסק. ב. ר"א סובר שכל מה שבחצר מוכן לשימוש גם בלי שהכין במפורש, וחכמים אומרים שזה מוקצה. מהיכן מותר ליטול קיסם לשניים? לפי ר"א אפילו מהחצר, לפי חכמים אסור אפילו מהבית כיון שזה לא היסק. האם דעתו של אדם על קיסמים שבחצר? לפי ר"א כל מה שבחצר דעתו עליו, ולפי חכמים מכיון שזה טרחה מרובה אין דעתו עליהם.

משנה ז'

האם האב מלאכה של "מבעיר" הותרה ביו"ט? לפי ב"ש רק לצורך אוכל נפש ולפי ב"ה לכל צורך. אם כן למה אסור להדליק אש עם גפרור אלא רק להעביר מאש קיימת? כיון שזה נראה כמוליד דבר חדש ולכן אסרוהו חכמים. איך מדליקים אש ממים? מכניסים לתוך כוס זכוכית, וכשהיא עומדת בשמש מקרבים לזכוכית נעורת של פשתן וזה כמו שעושים עם זכוכית מגדלת בשמש. האם מותר לצלות על גבי רעפים? על חדשים - אסור שע"י הליבון נעשים ראויים לשימוש, על ישנים - מותר שהם כבר ראויים לשימוש.

"ועוד" אמר רבי אליעזר על מה הוא מוסיף? על מה שאמר במשנה קודמת שמותר לקחת גם מהחצר. מה ר"א מוסיף ואומר? שאם יש פירות שהם מוקצה, יכול להכניס ע"י שבערב יו"ט יאמר שביו"ט יאכל מהם, ולמרות שלא אומר בדיוק איזה פירות יאכל ואיזה יישאר מוקצה מותר. מדוע מותר לאכול בלי שהכין פירות מסוימים במפורש? כיון שמחר ביו"ט יתברר איזה פירות התכוון שסובר ש"יש ברירה". מה דעת חכמים בענין זה? חכמים סוברים ש"אין ברירה", ולכן חייב לברר בעיו"ט בדיוק איזה פירות ברצונו לאכול מחר וכל השאר נשאר מוקצה. איך מותר לאכול פירות שהכין, והרי צריך להפריש תרו"מ? מדובר בשנת שמיטה שהפירות הפקר ואין בהם תרומות ומעשרות.